

Brüssel, 6. veebruar 2026
(OR. en)

6010/26

Institutsioonidevaheline
dokument:
2025/0555(COD)

COMPET 149	ECOFIN 153
IND 93	COH 19
MI 99	INDEF 50
CADREFIN 46	CULT 15
FIN 206	CYBER 46
RECH 46	JAI 156
ESPACE 22	DIGIT 31
CONSOM 37	DATAPROTECT 33
DUAL USE 7	FREMP 36
EDUC 30	RELEX 150
TELECOM 51	COPS 78
ENER 48	UD 22
ENV 92	AUDIO 16
CLIMA 46	PROCIV 17
AGRI 90	IPCR 10
TRANS 51	MAP 49
SAN 64	FISC 64
PHARM 10	CODEC 164
BIOTECH 6	IA 23
POLMIL 64	CSC 91
POLGEN 23	

MÄRKUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Alaliste esindajate komitee / nõukogu

Teema: *Nõukogu (konkurentsivõime (siseturg, tööstus, teadusuuringud ja kosmos))
26. veebruari 2026. aasta istungi ettevalmistamine*

Määrus, millega luuakse Euroopa Konkurentsivõime Fond: strateegiline
vastupanuvõime vahend VKEdes ja Euroopa väärtusahelate jaoks

– *Poliitiline mõttevahetus*

Konkurentsivõime nõukogu 26. veebruari 2026. aasta istungil toimuvat poliitilist mõttevahetust silmas pidades edastatakse delegatsioonidele lisas eesistujariigi taustteave teemal „Määrus, millega luuakse Euroopa Konkurentsivõime Fond: strateegiline vastupanuvõime vahend VKEdes ja Euroopa väärtusahelate jaoks“.

Euroopa Konkurentsivõime Fond: strateegiline vastupanuvõime vahend VKEde ja Euroopa väärtusahelate jaoks

Euroopa väärtusahelad sellistes kriitilistes sektorites nagu puhas tehnoloogia, biotehnoloogia ja kõrgtehnoloogilised materjalid on endiselt killustatud ja sõltuvusest mõjutatud, mis piirab ELi suutlikkust suurendada oma vastupanuvõimet ja konkureerida ülemaailmsel tasandil. Teatavate komponentide osas on suurenemas ELi sõltuvus kolmandate riikide tarnijatest, eelkõige seoses kaksiküleminekuks vajalike toorainete ja vahesisenditega¹. Kõige kriitilisem on see, et Euroopa innovatsioon seisab silmitsi nn surmaoruga – kuigi EL on idufirmade loomisel esirinnas, peavad need ettevõtted tulema toime rahastamispuudujäägiga (*financing cliff*), kui nad püüavad liikuda prototüübi-etapist tootmise suunas ja kasvada. Euroopa erasektori riskikapitaliga ei ole võimalik seda kasvulõhet endiselt kõrvaldada ning see sunnib suure potentsiaaliga novaatoreid kas müüma oma ettevõtte välismaistele konkurentidele, selle mujale kolima või oma tegevuse peatama, viies seeläbi ELi tööstussuutlikkuse kolmandatesse riikidesse². Lisaks sellele, et see tekitab märkimisväärset koormust ELi tootlikkusele USAGA võrreldes, piirab see oluliselt ka strateegiliste sektorite võimalust tugineda mitmekesisele Euroopa tarnijabaasile ning luua vastupidavaid väärtusahelaid ja konkurentsivõimelisi ökosüsteeme.

---

¹ Euroopa Komisjon (2024), 2024. aasta ühtse turu ja konkurentsivõime aruanne (COM(2024) 77 final), lk 14–16 (milles kinnitatakse püsiva strateegilise sõltuvuse olemasolu tundlikes ökosüsteemides); Euroopa Komisjon (2024), Draghi aruanne Euroopa konkurentsivõime tuleviku kohta, A osa, lk 42–45 (milles käsitletakse suurenevat sõltuvust ELi-välistest tarnijatest elutähtsate tehnoloogiate valdkonnas).

² Euroopa Komisjon (2024), Draghi aruanne Euroopa konkurentsivõime tuleviku kohta, B osa, 2. jagu „Innovatsioonilõhe ületamine“ („Closing the Innovation Gap“), lk 58–60.

Euroopa Konkurentsivõime Fond ei ole mitte ainult uus rahastamisvahend, vaid ka strateegiline poliitikavahend. Fondi eesmärk on võidelda ühtse turu finantsmaastiku killustatuse vastu. Otsese vastusena Draghi ja Letta aruannetes kindlaks tehtud investeeringute puudujäägile kavatakse Euroopa Konkurentsivõime Fondiga koondada rahastamisvahendid ühte sidusasse rakendusplatvormi³. Selle peamine tööstusalane eesmärk on luua Euroopa ettevõtete jaoks sujuv investeerimistekond, kombineerides muu hulgas toetuspõhist abi ja riskide maandamise vahendeid, mis on kohandatud ettevõtete kasvu eri etappidele. Euroopa Konkurentsivõime Fondi eesmärk on võimaldada eeskirjade ühtlustamise ja ressursside koondamise kaudu suure potentsiaali või kriitilise tähtsusega VKEdel minna kommertskasutusele eelnevate teadusuuringute etapist otse üle tööstusliku tootmise laiendamise etappi, ilma et nad peaksid vastuoluliste õigusraamistike tõttu esitama kordustaotlusi⁴. Seetõttu toetab iga Euroopa Konkurentsivõime Fondi poliitikaharu VKEdele suunatud sihtotstarbelisi meetmeid, et tagada VKEde laialdane osalemine programmis. Lisaks on fondi käsutuses ELi eelarvevahendite täielik kogum, et kaasata täiendavaid avaliku ja erasektori investeeringuid kogu investeerimistsükli jooksul.

Kuigi EL on edukalt kaardistanud oma strateegilised sõltuvused, on endiselt lahendamata üks meie väärtusahelate jaoks oluline element. Vastupanuvõimet ei saavutata üksnes toorainete tagamise või toodete lõpliku kokkupaneku (st gigatehaste) toetamisega. Selleks on vaja tegeleda ka tarneahela nn puuduva keskmise elemendiga, edendades komponentide tootjate, tarnijate, novaatorite ja tehnoloogia pakkujate tugevat ökosüsteemi; neid rolle täidavad peamiselt VKEd⁵. Euroopa Konkurentsivõime Fondiga edendatakse innovatsiooni, erasektori rahastamise ja tööstusökosüsteemide loomist, koostööd ja laiendamist. Mõned fondi meetmed, näiteks sektoripõhised VKEde meetmed, ELi tehnoloogiavaldkonna eestvedajad ja väärtusahelate tugevdamine on suunatud just selle aspekti käsitlemisele.

---

³ Euroopa Komisjon (2024), „Poliitilised suunised järgmisele Euroopa Komisjonile (2024–2029)“, lk 10–11 (hõlmab ettepanekut luua Euroopa Konkurentsivõime Fond puhta tööstuse kokkuleppe osana, et tagada strateegilistesse tehnoloogiatesse investeerimise suutlikkus); Euroopa Parlamendi uuringuteenistus (2025), Euroopa Konkurentsivõime Fond: ülevaade, lk 2 (kehtivate õigusaktide konsolideerimise kohta).

⁴ Euroopa Komisjon (2024), Draghi aruanne Euroopa konkurentsivõime tuleviku kohta, B osa, 5. jagu, lk 280–285 (vajaduse kohta ühtlustada rahastamist nn laborietapist kuni tootmiseni ja vältida regulatiivseid kitsaskohti).

⁵ Euroopa Komisjon (2021), komisjoni talituste töödokument: „Strateegiline sõltuvus ja suutlikkus“ („*Strategic dependencies and capacities*“) (SWD(2021) 352 final), lk 14–16 (milles rõhutatakse, et sõltuvused tulenevad sageli konkreetsetest tarneahela segmentidest, kus domineerivad välismaised VKEd).

Vastupanuvõime ei sõltu ainult üksikutest edulugudest, vaid kogu tööstusökosüsteemist. Seepärast saavad väikesed ja keskmise suurusega novaatorid olla väärtusahela keskmes ja lausa peavad seda olema. Nad pakuvad nišilahendusi väärtusahela sõlmpunktides, on kriiside korral paindlikud, on olulised novaatorid ja võivad aidata kaasa mitmekesistamisele, pakkudes impordile alternatiivseid lahendusi⁶. Lisaks on tehnoloogiliselt kiiresti muutuvates sektorites kiirus konkurentsivõime seisukohalt oluline tegur. Euroopa Konkurentsivõime Fondil peab olema otsustav roll kiiresti kasvavate ettevõtete jaoks vajaliku paindlikkuse ja kiiruse tagamisel, et EL ei kaotaks enam oma kõige uuenduslikumat ressursi kolmandate riikide konkurentidele, kes pakuvad kiiremat ja lihtsamat juurdepääsu kapitalile.

Delegatsioonidel palutakse avaldada arvamust järgmistes suunavates küsimustes.

- Kuidas saame tagada, et Euroopa VKEd kaasatakse tõhusalt suuremahuliste investeerimisprojektide tarneahelatesse, tagades, et meie tööstusökosüsteem jääb tugevaks?
- Kuidas saab Euroopa Konkurentsivõime Fond tagada, et riskide maandamise vahenditega kaasatakse piisavalt erakapitali sama paindlikkusega, mida pakuvad kolmandate riikide konkurendid, ja tekitamata pikaajalist sõltuvust riiklikest toetustest, pakkudes seega sujuvat investeerimisteekonda, mida VKEd vajavad nn surmaoru ületamiseks?

---

⁶ Teadusuuringute Ühiskeskus 2023, „Pooljuhid ELis“, kokkuvõtlik dokument Euroopa pooljuhtide eksperdirühma tegevuse kohta (mis käsitleb seda, kuidas saab sihipäraste poliitikameetmetega tugevdada ELi konkurentsivõimet pooljuhtide sektoris, eelkõige VKEde, nišiettevtõtjate ja katseliinide toetamise, tootmistaristule parema juurdepääsu ja integreerimise tugevdamise kaudu terves väärtusahelas).